

Posudek diplomové práce

KRISTÝNY GRUBHOFFER HANUSOVÉ

PŘÍBĚH DVOU KOSTELŮ. PROSTOR, LIDÉ A ČAS V ROMÁNU SEBASTIANA

VASSALLIHO DVA KOSTELY,

Ústav romanistiky FFJU

Především je třeba ocenit volbu tématu, jež diplomantka zpracovala. Zvolila si dílo jednoho z nejpozoruhodnějších italských prozaiků posledních desetiletí Sebastiana Vassalliho, autora, jenž je sice do češtiny překládán, ale dosud mu nebyla věnována monografická pozornost. To, že tak autorka činí, je o to záslužnější, že ani v Itálii se tento autor netěší pozornosti, jež by odpovídala mimořádné kvalitě jeho děl, což lze připsat na vrub – jak je v úvodu konstatováno – Vassalliho „konfrontačního postoje ve vztahu k současné Itálii a jejímu literárnímu establishmentu, i jeho stylizaci do jízlivého komentátora společenského dění“.

Analytickou pozornost věnuje diplomantka jedné z Vassalliho nejlepších próz, románu *Le due chiese* z roku 2010. Analytickým partiím nicméně diplomantka předradila hutnou kapitolu informující o peripetiích Vassalliho života a jeho tvůrčí dráze. Tato část imponuje především solidní a zevrubnou faktografií. Autorka soustředila detailní informace o Vassalliho životě a autorských volbách a v poznámkách přesně zaznamenala své zdroje. Vzhledem k tomu, že tyto informace nejsou zcela snadno dostupné, je třeba už tuto kapitolu jednoznačně ocenit. Důvěrná obeznámenost s fakty Vassalliho života už zde navíc diplomantce umožňuje položit si otázku, do jaké míry se tato životní empirie promítá do jeho textů, a blíže popsat způsob, jímž se v jeho díle kombinuje „Wahrheit“ a „Dichtung“.

Vlastním jádrem práce je však zevrubná analýza Vassalliho románu *Le due chiese*. Průzkum je zaměřen na tři oblasti: kompozici, motiviku a vybrané narativní kategorie (postavy, prostor a čas, vypravěč).

Pokud jde o kompozici, diplomantka konstatuje tyto relevantní momenty:

Kompozice je podmíněna volbou historického času, do něhož jsou zasazeny „fikční“ příběhy. Děj je podáván lineárně, byť s častým užitím retrospektiv či informativních vsuvek. Návratné jsou deskriptivní partie, evokující přírodní specifiku kraje, a to kontrastně či paralelně k lidským příběhům.

Pokud jde o tematiku, diplomantka zdůrazňuje:

Tematickou konstantou je u Vassalliho historie, přičemž na rozdíl od Manzoniho Vassalli nevěří v prioritu „vero storico“ (tj. „velké“ historie) a dějinnou pravdu hledá v individuálních příbězích. Ty se opakují, jsou nepatetické a pro myšlenku pokroku v nich zpravidla není místo. Často jsou ilustrací faktu, že na jednu otázku mohou být dvě odpovědi. Takovou dvojí odpověď jsou například dva velké lidské sny o lepší budoucnosti : na jedné straně katolická víra (ráj v nebi), na druhé socialismus (ráj na zemi). Oba projekty se v praxi ovšem duálně rozpadají a mohou působit jak pozitivní, tak negativní energií.

Nejkonkrétnější analýzy nabízí třetí část.

Vassalliovské postavy jsou charakterizovány prostřednictvím dvou protagonistů románu *Le due chiese*: Luigiho Prandiniho a Ansimina. V lecčems se liší – jeden podléhá ideologickým pokušením (socialismu, fašismu), druhý má k ideologiím nedůvěru a věří jen ve své šikovné ruce -, ale přes zvraty, k nimž v jejich případech dochází a jež působí, že se v průběhu svých životů proměňují, jsou si blízcí tím, že procházejí stejným časem a reagují na stejné výzvy. Jsou to exemplární postavy: právě skrze ně lze zahlédnout pohyb, jemuž se říká historie. Diplomantka dále připomíná, že Vassalliho hrdinové jsou vždy zasazeni do konkrétního místa (dodal bych: nejenom v tomto románě je to jakýsi úzce lokální prostor, o němž se velká historie nezmiňuje) a zpravidla participují svými životy na značně rozsáhlém časovém plánu. Vassalliho vyprávěč je kronikářský typ: je to vyprávěč tradičního typu – extradiegetický a heterodiegetický -, je však zároveň plně zaujatý komunitou, již vykresluje, s níž soucítí a již chápavě apostrofuje.

Z tohoto sumáře je zřejmé, že diplomantka toho dokázala říci o Vassalliho románě skutečně hodně a že z její analýzy Vassalliho románu vystupuje velmi plasticky autorův portrét. To se mi pro hodnocení této práce zdá podstatné. Ne že by nebylo co připomínkovat: někdy by mohly být výsledky konkrétních analýz formulovány pregnančněji, občas se říká znovu, co už bylo řečeno. Ale vcelku jde o velmi seriózní práci, v níž je uloženo mnoho drobnohledné filologické práce.

Z tohoto důvodu práci k obhajobě doporučuji a hodnotím ji známkou výborně.

9. 8. 2022

prof. PhDr. Jiří Pelán, Ph.D.,
oponent